

การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด
ของคณาจารย์วิทยาลัยครูยะลา เพื่อการสอน

นางวารารณ์ ภูเี่ยม

004516

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

A STUDY OF THE UTILIZATION OF LIBRARY RESOURCES
OF THE FACULTY MEMBERS OF
YALA TEACHERS' COLLEGE FOR TEACHING

Mrs. Waraporn Pooyam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์วิทยาลัยครู
ยะลา เพื่อการสอน
ชื่อนิสิต นางวราภรณ์ ภู่แย้ม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร
อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๒๔

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของหอสมุดวิทยาลัยครูยะลา เพื่อการสอนของคณาจารย์ โดยศึกษาถึงทรัพยากรห้องสมุดของหอสมุด และลักษณะการใช้ ตลอดจนความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อทรัพยากรห้องสมุด ในด้านความเพียงพอและปริมาณ การใช้ ปัญหาในการใช้รวมทั้งศึกษาริธีการที่จะให้หอสมุดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุดของวิทยาลัย โดยประสงค์จะใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดหา ปรับปรุง และดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นคณาจารย์ประจำวิทยาลัยครูยะลาทั้งหมดจำนวน ๑๑๓ คน โดยแจกแบบสอบถามและได้รับกลับคืนมาครบทั้ง ๑๑๓ ชุด รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสาร การสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกหอสมุด และการสังเกตการณ์ที่หอสมุด

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เคยใช้หอสมุด แต่มีคณาจารย์ส่วนน้อยที่ใช้หอสมุด มากกว่าแหล่งบริการทางวิชาการแหล่งอื่น บริการที่คณาจารย์ใช้มากที่สุด คือ บริการยืมหนังสือออกนอกหอสมุด ปัญหาสำคัญในการใช้ คือ ไม่มีหนังสือ

และวัสดุที่ต้องการ ความคิดเห็นด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ปรากฏว่า คณาจารย์ใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการสอนน้อย ไม่ใช่โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์เลย ทรัพยากรห้องสมุดที่เพียงพอ คือ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย และวารสารภาษาไทย ส่วนวารสารภาษาต่างประเทศหนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ยังมีไม่เพียงพอ หนังสือแต่ละหมวด ก็มีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยพอสำหรับใช้ประกอบการสอน จุลสารและกฤตภาคมีอยู่บ้าง แต่จุลสารแทบไม่ได้ใช้ ส่วนกฤตภาคไม่ได้ใช้เลย ปัญหาที่สำคัญของทรัพยากรห้องสมุด คือ ความไม่ทันสมัย ไม่ตรงความต้องการ มีปริมาณไม่เพียงพอและขาดการประชาสัมพันธ์

คณาจารย์ได้เสนอแนะในการปรับปรุงทรัพยากรห้องสมุด โดยให้จัดทำตำราเรียนที่ทันสมัย หนังสือด้านวิชาการที่สัมพันธ์กับหลักสูตรและการสอนของภาควิชาต่าง ๆ บอกรับวารสารวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์และวารสารภาษาต่างประเทศ และให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์ทรัพยากรห้องสมุด

สำหรับการที่จะดำเนินการให้หอสมุดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุดนั้น คณาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยเพราะ จะทำให้สะดวกในการค้นหาหนังสือและวัสดุหลายสาขาวิชาในคราวเดียวกัน

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดคือ หอสมุดควรปรับปรุงและส่งเสริมการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือและวัสดุ หาแหล่งที่บริจาคสิ่งพิมพ์และแหล่งสนับสนุนทางการเงินเพื่อประโยชน์ในการจัดหา และส่งเสริมให้คณาจารย์ร่วมมือกับหอสมุดในด้านการจัดหาที่ยั่งยืน หอสมุดควรมีการประสานงานกับแผนกโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อประโยชน์ในด้านบริการ นอกจากนี้หอสมุดควรมีการจำหน่ายหนังสือเก่า ล้าสมัยออก พร้อมทั้งเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

สำหรับผู้บริหารของวิทยาลัยนั้นควรจัดสรรงบประมาณในการซื้อหนังสือและวัสดุให้สัมพันธ์กับจำนวนนักศึกษาและวิชาที่สอน และควรดำเนินการให้หอสมุดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุดของวิทยาลัย พร้อมทั้งจัดให้มีคณะกรรมการห้องสมุดซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย

The results of the research could be summed up as follows; most faculty members had ever used the library but few used it more often than other academic services offered by the college. The circulation was the most used library service. Concerning the problems of using the library resources, the most serious one was that the needed book and materials were not available. The opinion about using the library resources was that the faculty members rarely used the library resources in teaching. Audio-visual materials were not used at all. Adequate library resources were Thai newspapers and Thai journals. Inadequate ones were journals and reference books in foreign languages including audio-visual materials. Books were inadequate and out of date. Pamphlets and clippings were available but pamphlets were seldom used and clippings were not used at all. The most important problems of the library resources were: out-dateness, discrepancy between needs and resources, inadequacy of resource materials and lack of publicity.

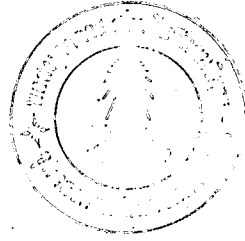
As for the recommendations, it is suggested that the library resources should be developed; up to date texts and books relate to college curricula and courses should be supplied, academic journals, scientific journals and journals in foreign languages should be subscribed. Publicity on the library resources should also be improved.

The recommendations of the researcher to the library concerning the development of library resources are: to improve and extend the library acquisition by setting the criteria of books and materials; selection; seeking donations of books and funds; and encouraging the faculty members to participate in the library acquisition. The library should co-operate with the audio-visual division for services. The collection should have been discarded on appropriate occasions and publicity on library materials and services should be wider exercised.

The researcher suggests that the administrators should provide sufficient budget for books and materials in relation to the numbers of students and courses. The library should be operated as the resource centre of Yala Teachers' college. Moreover, they should form a library board consisted of individuals from different lines of work.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วราทร อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องในด้านเนื้อหาของเรื่องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รวมทั้ง ชัดเกล้าสำนวนภาษา ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จ และได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ในการให้คำปรึกษาทางด้านสถิติ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ สวรรค์ แก้วเหล็ก หัวหน้าแผนกหอสมุด วิทยาลัยครุยะลาเป็นอย่างดี ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับหอสมุด เป็นอย่างดี ขอขอบคุณคณาจารย์วิทยาลัยครุยะลาทุกท่านที่ช่วยให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

วราภรณ์ ภู่แย้ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฌ
รายการตารางประกอบ	ม
บทที่	

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมุติฐาน	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๔
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๒. ห้องสมุดกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาในวิทยาลัยครู	๑๑
ความหมายของการอุดมศึกษา	๑๑
การศึกษาในวิทยาลัยครู	๑๓
บทบาทของห้องสมุดต่อการศึกษาในวิทยาลัยครู	๒๐
หน้าที่ของห้องสมุดวิทยาลัยครู	๒๒
ความร่วมมือระหว่างอาจารย์และห้องสมุด	๒๕

๓. วิทยาลัยครูยะลาและหอสมุด	๒๗
วิทยาลัยครูยะลา	๒๗
หอสมุดวิทยาลัยครูยะลา	๓๖
๔. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	๕๑
วิธีดำเนินการวิจัย	๕๑
การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้	๕๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๒
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๒
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๔
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๗
สรุปผลการวิจัย	๙๘
อภิปรายผล	๑๐๓
ข้อเสนอแนะ	๑๐๘
บรรณานุกรม	๑๑๕
ภาคผนวก	๑๒๑
ประวัติผู้เรียบเรียง	๑๔๒

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามเพศ	๕๕
๒. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามอายุ	๕๖
๓. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	๕๗
๔. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามระดับที่ทำการสอน	๕๘
๕. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามชั่วโมงที่ทำการสอนในหนึ่งสัปดาห์	๕๙
๖. จำนวนคณาจารย์จำแนกตามสภาพการใช้หอสมุด	๖๐
๗. เหตุผลของคณาจารย์ในการไม่ใช้หอสมุด	๖๑
๘. แหล่งทรัพยากรห้องสมุดที่คณาจารย์ใช้มากเป็นอันดับ ๑	๖๒
๙. อัตราความถี่ในการใช้หอสมุดของคณาจารย์	๖๓
๑๐. เวลาและโอกาสที่คณาจารย์ใช้หอสมุด	๖๔
๑๑. จำนวนหนังสือและวัสดุห้องสมุดที่คณาจารย์ใช้	๖๖
๑๒. วิธีค้นหาหนังสือและวัสดุห้องสมุดของคณาจารย์	๖๗
๑๓. บริการของหอสมุดที่คณาจารย์ใช้	๖๘
๑๔. ปัญหาในการใช้หอสมุด	๗๐
๑๕. การใช้หนังสือ วารสาร และเอกสาร	๗๑
๑๖. การใช้โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์	๗๓
๑๗. ความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดประเภทหนังสือ วารสาร และเอกสาร	๗๔
๑๘. ความเพียงพอของโสตทัศนวัสดุ และอุปกรณ์	๗๖
๑๙. ความเพียงพอของหนังสือหมวดต่าง ๆ ตามระบบทศนิยมดิวอี้	๗๘
๒๐. ความทันสมัยของหนังสือ	๘๑
๒๑. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ	๘๒

ตารางที่

หน้า

๒๒. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง	๘๓
๒๓. ปัญหาเกี่ยวกับวารสาร	๘๔
๒๔. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์	๘๕
๒๕. ปัญหาเกี่ยวกับจุดสารและกฤตภาค	๘๗
๒๖. ปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ	๘๘
๒๗. ปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์	๘๙
๒๘. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงทรัพยากรห้องสมุด	๙๐
๒๙. ความเห็นที่จะให้หอสมุดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุด	๙๑
๓๐. เหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับการที่จะดำเนินการให้หอสมุดเป็นศูนย์รวม ทรัพยากรห้องสมุด	๙๒
๓๑. เหตุผลที่คณาจารย์เห็นด้วยกับการที่จะดำเนินการให้หอสมุดเป็น ศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุด	๙๓
๓๑. วิธีที่จะดำเนินการให้หอสมุดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรห้องสมุด	๙๔

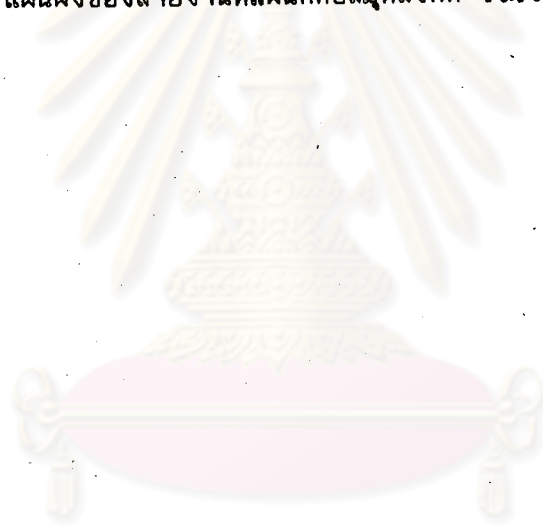
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนผังประกอบ

แผนผังที่

หน้า

๑. แผนผังการแบ่งส่วนราชการและการบริหารงาน ของวิทยาลัยครูยะลา	๓๔
๒. แผนผังหอสมุดวิทยาลัยครูยะลา ชั้นล่าง	๓๙
๓. แผนผังหอสมุดวิทยาลัยครูยะลา ชั้นบน	๔๐
๔. แผนผังของสายงานที่แผนกทยสมุดสังกัต	๔๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย